

VANAF 1980 TOT 1982

SCHEEPSWERF IN OSSENZIJL

1980-1981 de Scheepswerf

Met mijn ervaringen in de Derde Wereld op visserijgebied zag ik wel mogelijkheden voor vissersbootjes als bouwpakket.

Door mijn betrokkenheid met de 4 bootjes die in Ossenzijl waren gebouwd en het samenbouwen in Kisumu in Kenia, zag de nieuwe eigenaar perspectief in deze markt.

Na enkele gesprekken, en achteraf de kennis dat hij subsidie voor mij gekregen had, want ik was zonder werk na Egypte.

Toen de subsidiekraan dicht ging, ging ik de verlopen werf huren (leasen).

We zouden alleen jachten voor de Nederlandse en Duitse markt bouwen, maar ook voor vissersscheepjes voor de Derde Wereld.

Met medewerking van het Rijks Instituut voor Visserij Onderzoek (RIVO) onder leiding van ing. G. de Wit, hebben we een vissersbootje ontwikkeld: de 'Daphnia' (watervlo) genoemd. Ook zou de HTS in Zwolle als studie-opdracht deze bouw begeleiden.

Het zou een uitgekiend ontwerp worden, toegesneden op de ontwikkelingslanden. Vanuit deze landen kreeg ik enthousiaste reacties.

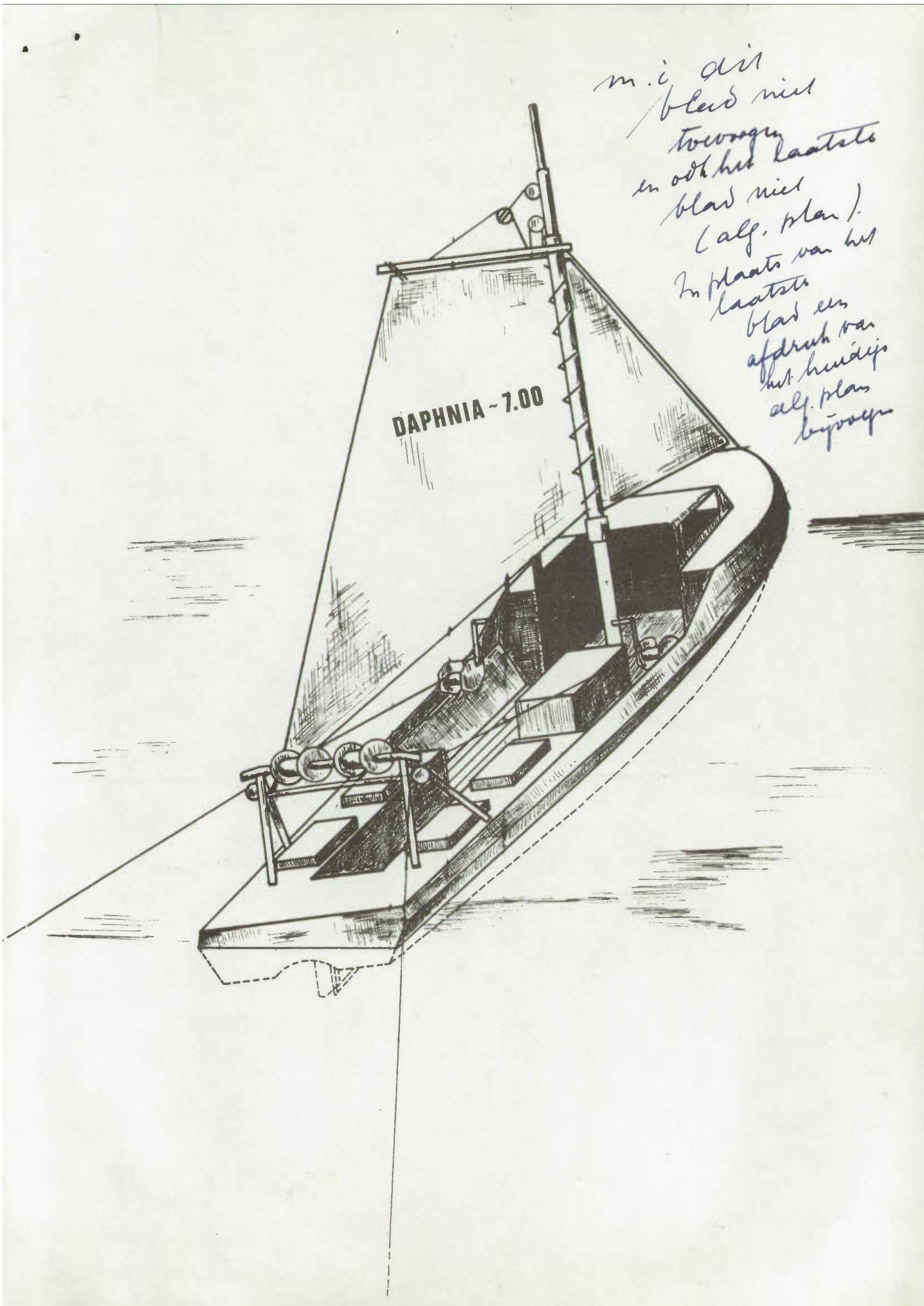
Helaas kwam de overheid niet over de brug en moest ik deze bouw uit eigen zak betalen, deze bron droogde dan ook langzamerhand op.

De jachtbouw en de konstuktiebouw, waar ik en het personeel mee bezig waren, was verliesgevend.

Ik bouwde nog een landingsbootje voor de Albert Schweitzerstichting in Lambarene voor F 65.000,00 (zie verslag kranten).

Andere scheepswerven waren beduidend hoger in hun prijzen.

Achteraf en met de inzet van het personeel, die duidelijk gemotiveerd waren, maakten wij nog winst op deze bouw. Maar de Derde Wereld en de jachtbouw in Nederland, was een te smalle basis om te overleven, zodat ik de werf opgaf.

Verhey Voortstuwing B.V.

HANDELSONDERNEMING - MACHINEFABRIEK - KLEINE SCHEEPSBOUW

Opdijk 4-10 / 8376 HH Ossenzijl / Holland

Telefoon (05617) 245

na 18.00 uur (03200) 41016 / (05277) 2968

Ossenzijl, december 1980.

Specification of the Daphnia 700 Class.

1. Introduction.

This class of vessels can be delivered in the following modes.

DAPHNIA 700 - GP General purpose launch with a 20 HP propulsion diesel engine.

DAPHNIA 700 - GPS As DAPHNIA 700 GP, plus an auxiliary sailing rig of abt. 23 m².

DAPHNIA 700 - FV20 Fishing vessel for passive fishing operations with a 20 HP diesel engine.

DAPHNIA 700 - FVS20 As DAPHNIA 700 - FV20, plus an auxiliary sailing rig of abt. 23 m².

DAPHNIA 700 - FV50 Fishing vessel for active fishing operations with a 50 HP diesel engine.

DAPHNIA 700 - FVS50 As Daphnia 700 FV50, plus an auxiliary sailing rig of abt. 23 m².

2. Particulars of the vessel.

2.1 Main dimensions.

Length overall	7.— m.
Beam overall	2.65 m.
Depth at half length	1.05 m.
loaded draught (abt.)	0.60 m.

2.2 Propulsion engines.

The following diesel engines, types and makes, are suitable for the "DAPHNIA - 700" design.

2.2.1. Water cooled.

Yanmar: 2 QM 20 n = 2600 revs/min. 20 HP (continuous rating).

Mitsubishi S2E n = 2000 revs/min. 20 HP (continuous rating).

S3E2n = 3600 revs/min. 53 HP (continuous rating).

2.2.2. Air cooled.

Deutz : F 2 L 912 n = 1800 revs/min 23 HP (cont.rating).

F 3 L 912 n = 1800 revs/min 38 HP (cont.rating).

F 4 L 912 n = 1800 revs/min 52 HP (cont.rating).

2.3. The fishing gears handling is done by hand onboard the FV20 and FVS20 boats. The arrangement will basically be laid out for gillnetting and seining. The nets and ropes are wound on a hand operated net drum, being standard on the FV20 and FVS20 boats. If desired, the fishing gear equipment will be extended with a pair of gallows in order to handle a handoperated trawl. When trawling, the warps will be drawn in over the stern. The wings, headrope and footrope will also be taken onboard over the stern. The boat shall carefully be manoevred alongside the codend. The rear part of it will be taken onboard and emptied into the fishpond.

The FV50 and FVS50 are specifically laid out for trawling.

The gallows belong to the standard equipment of this type, as well as hand operated winches in the sides of the boat. The fishing manœuvres are the same as with the FV20 and FVS20 types.

There will also be a netdrum to take the trawl when steaming.

The FV50 and FVS50 boats are mainly laid out for bottom - trawling. However, the netdrum will enable them to use also passive fishing gears like the FV20 and FVS20 boats.

The GP and GPS boats have no fishing gear whatsoever.

2.4 The fish pond is located in the rear of the boat. It takes the fish shaken from the gillnets and from the seinenet. So, the logical place is between the flat stern plate and the netdrum.

According to local customs, market demands or efforts to improve the quality of the landed fish, the fish may be gutted onboard. This ought to be done in the fish pond.

There, the fish may also be washed before it is stored in the fish container.

In case it is not necessary to gut the fish, it is stored into the fish container without treatment. Of course, ice has to be mixed with the fish to keep it as fresh as possible for human consumption.

Part of the fish container serves to store the ice.

2.5 The fish container has a capacity of abt. 1.4 m³. It is of a sandwich construction: double 1 mm stellplate and 50 mm insulation in between. The steelplates will be thoroughly treated to improve their resistance to corrosion.

The fish container has a loaded weight of abt. 1.5 tons. If suitable hoisting gear is available ashore, the container can easily be taken from the boat and landed for further transport to market place or fish factory. Then another container, cleaned and partly filled with ice (abt. 400 kg.), replaces the removed one.

At arrival, the fish container may hold a mixture of 1000 kg of fish and 250 kg of ice. It is assumed that of 400 kg. of ice abt. 150 kg. will melt away per day, due to opening the container and to mixing the ice with fish in high air temperatures.

The melt-water is discharged into the bilge and pumped overboard by the bilge pump.

Of course it is always possible to discharge the fish from the container onboard the boat. The fish has to be put into baskets and these baskets have to be landed by manpower. Ice has also to be boarded by baskets. It is obvious that many disadvantages, e.g. for the quality of the catch, are connected to the latter way of handling.

- 2.6 The man at the wheel controls the propeller revs. and the controllable propeller's pitch. The wheelhouse is open from behind. In the sides and in the front will windows enable the man at the wheel to keep a good look-out. In the front bulkhead, two lockable openings give access to a store. On top of the wheelhouse two alongside handrails will be arranged.
- 2.7 The construction is of the flat - bottom type with a smooth transition from the bottom to the stern, but with a hard chine. The plating where the vessel is expected to touch the beach is thickened to 6 mm. and provided with halfround bars, 60 x 30 mm. to resist wear and tear. The rest of the underwater part of the hull is 5 mm thick and above the flat - bulb reinforcement of the side plating 4 mm. The reinforcement of the side - plating's top edge is constructed of a half round bar 75 x18 mm. and a flat bar of 50 x 5 mm welded together. Frame space is 350 mm. All even frames are constructed of 4 mm plate and flat bar 50 x 5 mm. Intermediate odd frames either off 4 mm plate and 50 x 5 bar or of 50 x 5 mm bar. Longitudinals to support the fish container are of 3 mm plate. To support the diesel engine, the longitudinals are 4 mm plate and at least 50 x 5 mm flat bar. A wooden floor (35 mm) covers the constructionel parts of the bottom. There will be a bollard and a cleat on the foredeck to belay the anchor chain.
- 2.8 The DAPHNIA 700 is an open type of boat, requiring a good stability. As a standard of the stability the following values were held:

Metacentric heighth more than 0.75 m.
Freeboard in loaded condition at least 0.40 m. at $\frac{1}{2} L$;
Scooping water in the most severe loading condition and
in flat water not before an angle of heel of 18° .

2.9 The free-running speed is expected to be for DAPHNIA 700 - GP (20 HP) and DAPHNIA 700 FV20 abt. 7 kn., for DAPHNIA 700 - FV50 (50 HP) 8 kn. We do not expect the sailing rig to increase these speeds notably. We expect the sailing rig to take its share of the power required to travel the boat at the above mentioned speeds and to allow the diesel engine to reduce its share accordingly. This can be done by reducing the diesel engine's revs. and by adjusting the V.P.propeller's pitch It is impossible to guess the size of the contribution by the sailing rig. This size depends completely on the variables wind force and wind direction.
Another point regarding the sailing rig is its favourable influence on the boats rolling motions in a seaway.

2.10 The sailing-rig model has been chosen with an eye on handling it by a small crew. However, it might occur that other models of sailing rig have the owner's or the crew's preference. Such wishes can be given due consideration in order to find out., whether the requested type of sailing-rig does fit into the design. The designed sailing-rig has an area of abt. 23 m². and has been laid out to interfere fishing operations to a minimum. When ordering the GPS and FVS types, the sailing-rig will be delivered complete with a wooden mast, boom and gaff, standing and running rigging, cleats, blocks, etc.

3. Particulars of the propulsion and mechanical equipment.
 - 3.1 For the proposed propulsion engines, see 2.2.
If the engine makers agree, the diesel engines will be mounted on resilient engine mountings.
 - 3.2 To drive the propeller we can deliver two systems.
 1. diesel engine, reverse gearing, propeller shaft with a flexible coupling, fixed propeller.
 2. diesel engine, gearing without reverse coupling, partly hollow propeller shaft with a flexible coupling, controllable pitch propeller.
For a number of technical and economical reasons, we prefer the second option, which is standard in all our tenders. The second has a number of advantages: better manoeuvrability, better propeller efficiency in extreme conditions.
The propeller diameter can be 430 mm at a maximum.
 - 3.3 The steering gear consists of a balanced rudder, welded to a rudder-head and a ruddertiller.
A shee sliding over the tiller will be connected to two adjustable steel wires in tubes. One piece of chain will be connected to the free ends of the steel wires. This chain runs over the steering winch in the wheelhouse.
An emergency tiller that can easily be connected to the ruddertiller will be delivered.
 - 3.4 The diesel engine drives a suitable bilge pump.
Two galvanised steel pipes suction the water from the bilge, one aft. two hand operated bilge pumps, one forward and one aft., will be installed in order to keep the boat dry when the engine does not work.
 - 3.5 A deck wash pump or fire extinguishing pump, will be driven by the diesel engine. It will be coupled to the bilge pump (3.4) so that it cannot work when the bilge pump does not work.
A 4 m. flexible hose will be connected by a fire-hose coupling.
The hull-connected sea-cock will have a cast-iron house and a bronze plug.
 - 3.6 The propeller shaft will be hand lubricated by a suitable grease lubricator, connected to the stern tube

4. Conservation

All the steelwork will be made free of rust, dirt, scale and grease or oil before applying a wash primer. The welded spots where the wash primer disappears, will be given an extra brush of wash primer.

Two layers of black varnish, will be applied to the inside and to the outside of the hull. The wheelhouse however, will be painted in a bright lacquer on a underground of a rust-resisting paint and two layers of priming.

The ciltanks will receive no treatment to the inside.

The watertanks will be cement washed to the inside. The outside of all tanks will be treated as the wheelhouse.

The boat will be built and completed under cover, duly protected against rain snow, wind and low temperatures.

Two sinc slabs will be connected to the hull in the neighbourhood of the bronze propeller.

5. Spare parts, fishing gear, awning.

The need for spare parts can importantly vary between one customer and the other. Therefore, the diesel engine spare parts may separately be ordered by a customer according to his own needs. No spare parts are comprised in our tender.

The same applies the fishing gear. Thanks to our connections with fishing gear makers, we can submit proposals and deliver all kinds of fishing gears, according to the customers specification.

We will take care of a prompt sttlement and supervision of customer's separate orders, but we have to charge them a small fee.

An awning does not belong to the standard types. Customers can order one separately, extending from the rear of the fish container to the wheelhouse.

6. Inventory.

The boat will be fitted out, with the following inventory:

One Danforth anchor of 14 kg.

50 m of 6 mm studless anchor chain.

One life-buoy, with a floating line of 30 m.

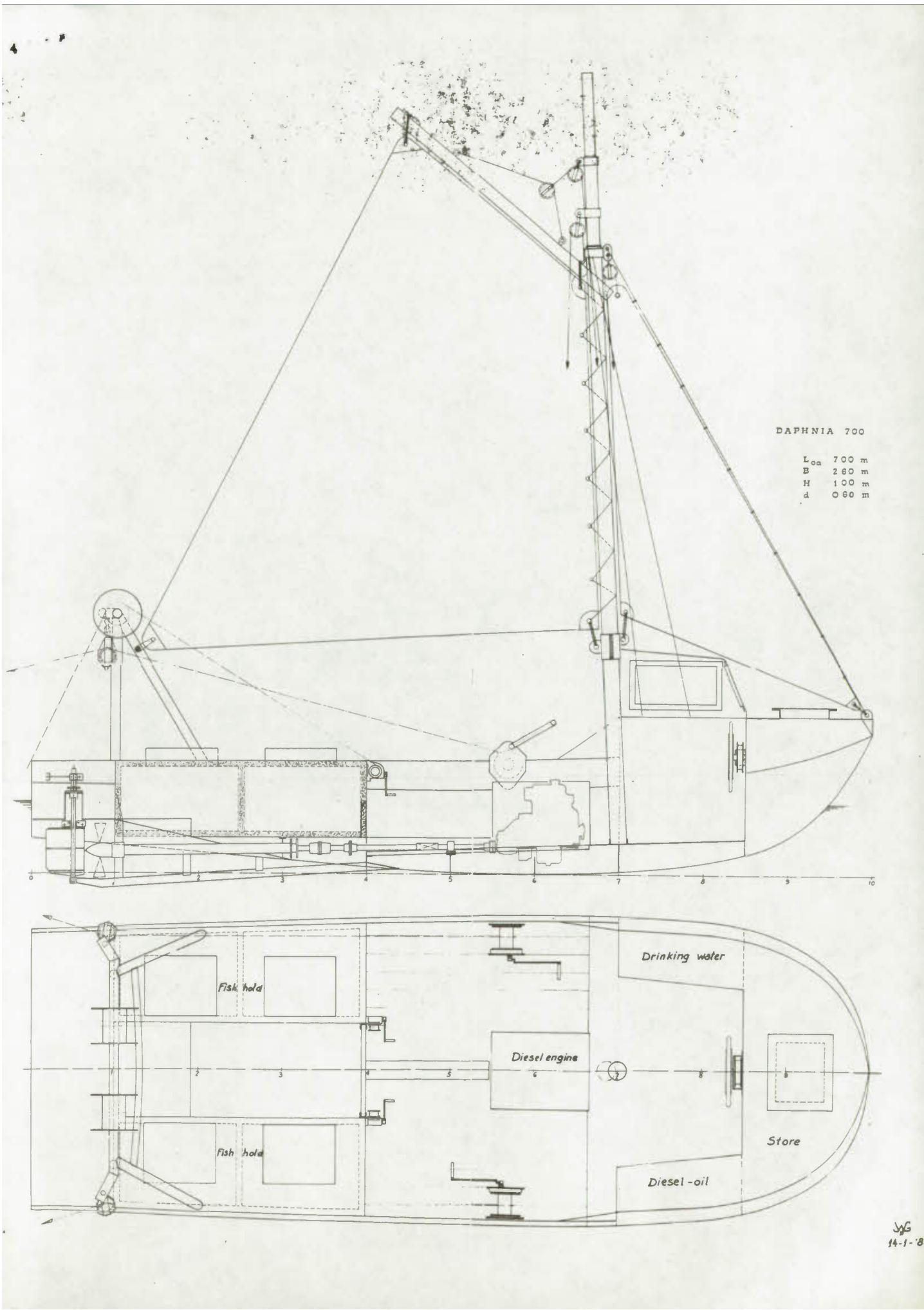
Four life-saving jackets.

One set of navigation lights, according to the national or international rules.

One set of tools as supplied by the engine maker.

Two mooring lines of 10 m each.

Two trawl warps of a length of 100 m each and a braking load of 3.5 tons, for the DAPHNIA 700 - FV50 and FVS50 types only.

Scheepswerf in Ossenzijl

Hier had ik teveel idealisme, en achteraf heb ik besef dat ik door de gevreesde scheepsbouwers (klunjes) niet geapprecieerd werd.

Om de W.A (RIVO) maakte de tekening en de HTS in Zwolle begeleidde de bouw

Helaas door geld gebreke moest ik stoppen
een ervaring ryker en een illusie

ben de W.A. heb ik veel steun. Armer
onderwonden ook in Afrika. Evert

STICHTING NEDERLANDS ALBERT SCHWEITZER FONDS

GEVESTIGD TE DEVENTER

Postbus 15, 7400 AA Deventer

25 september 1980

HR/HGM

V.H. Yachting Ossenzijl b.v.
Ossenzijl

Zeer geachte Heer Brands,

Met referentie aan Uw schrijven van 30 mei 1980 deel ik U mede met de inhoud volledig accoord te gaan, zijnde:

1 stalen boot, compleet 9 meter lang, 2,40 meter breed, diepgang + 50 cm., vlak 6 mm plaat, zijkanten 5 mm plaat en opbouw en gangboord 4 mm.

De boot wordt gestraald en gemenied. Voorts geheel volgens Uw brief, echter met uitzondering van de Verhey's omkeerbare schroeffasinstallatie. In plaats hiervan zal een zogenaamde vaste schroeffasinstallatie worden gemonteerd.

Tevens deel ik U mede.. van de volgende extra's gebruik te willen maken:

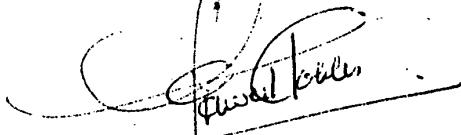
ruitewischer : motor	f 200.-
zeildoek voor bovenkant	" 500.-
reserve-onderdelen voor Samofa diesel-motor	" 1000.-
2e accu 12 volt	" 300.-
verlichting met montage + schijnwerper	" 2000.-

Het geheel af Ossenzijl.

De betaling zal geschieden via de RABO-bank in Oldenmarkt, te weten 50% bij opdracht en 50% bij oplevering.

Hopende U hiermede van dienst te zijn geweest,

namens de Stichting
Nederlands Albert Schweitzer Fonds

Harold E. Robles
Directeur Nederlands
Albert Schweitzer Centrum

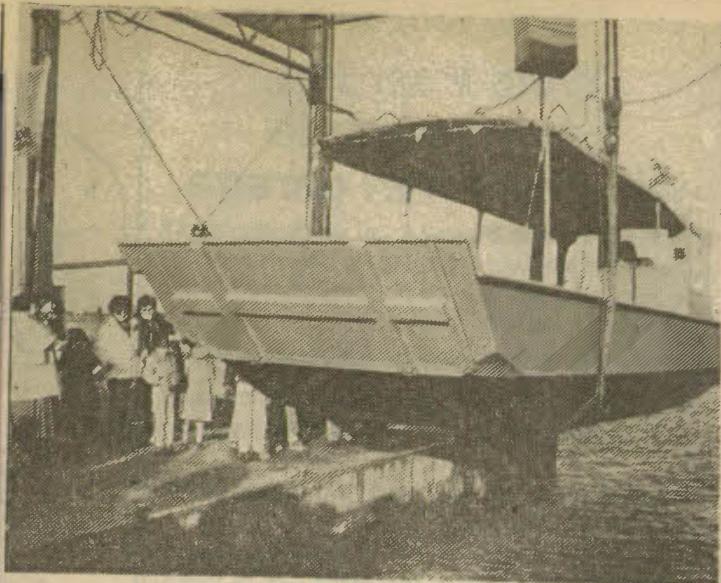
+ 55000'
4000
{ 59000.

1980 – 1982 SCHEEPSWERF IN OSSENZIJL

Na een flink aantal jaren in de Derde Wereld bij visserijprojecten betrokken te zijn geweest, wilde ik iets anders.

Al voordat ik in Nederland terugkwam, liep ik met plannen rond een eigen scheepswerfje te beginnen. Om vissersschepen te gaan bouwen als bouwpakket compleet met visnetten. In Kisumu (Kenia) had ik voor een project in Tanzania (1975-1977) 4 vissersbootjes geassembleerd voor visserij op het Victoriameer. Terug in Nederland zaten ze niet op mij te wachten, ik ging op zoek naar zo'n werfje. Die vond ik in Ossenzijl, deze had ook de casco's gebouwd voor een Zaanse werf die later door mij geassembleerd werden in Kisumu. Later zou ik deze bootjes, afgedankt en als wrakken, terugvinden op het Victoriameer. Ik bouwde, met wat meer succes, een boot voor het Albert Schweitzer hospitaal in Lambarene. Het vissersscheepje Daphnia. Het was duidelijk een succes, maar de Nederlandse overheid kwam niet over de brug met financien om dit project van de grond te krijgen. De Derde Wereld bleek een te smalle basis te zijn voor de werf.

Ik deed het licht uit en zat "stevig aan de grond". Ik vertrok uit Ossenzijl op zoek naar een ander project in de Derde Wereld. Die kwam niet direct, nl. het Sudan project. (zie verder verslag in Schuttevaer (1998) en de Blauwe Wimpel.

Ossenzijlse werf bouwt boot voor Gabon

OSSENZIJL — De Albert Schweitzer Stichting heeft er voor de medische zorg in Gabon, Midden-Afrika, een boot bij gekregen. Afgelopen zaterdag werd deze boot op de werf Verhey Voortstu-

wing BV in Ossenzijl feestelijk te water gelaten.

Traditioneel werd voor deze plechtigheid door de Gabonese mevrouw Delfine van Wijne een fles champagne gebruikt. Deze doping geschiedde tot haar grote opluchting in één keer. De scheepswerf Verhey Voortstuwing BV is door de Albert Schweitzer Stichting uitgekozen voor de bouw van deze landingsboot omdat deze werf al enige ervaring heeft in het bouwen van boten voor de derde wereld. De landingsboot is een geheel eigen ontwerp van de werf, en wel van scheepsbouwer Gerrit Hilbrink. De boot is negen meter lang, twee meter veertig breed en heeft een diepgang van maar vijftig centimeter. Die diepgang mocht niet groter zijn omdat er in de droogte tijden erg veel ondiepe plekken in de rivieren voorkomen. Er is tevens een mogelijkheid een jeep aan boord mee te nemen. Als er dan in de droogte gebieden niet meer verder gevaren kan worden dan kan de arts met deze jeep verder zijn patiënten opzoeken. Het vaartuig zal hoofdzakelijk gebruikt worden voor het zogenoemde moeder-kind project. Er is in Midden-Afrika veel kindersterfte. Gerekend zal worden aan onder andere voedingsvoorlichting. Ook zal de boot gebruikt worden voor het overbrengen van verse zeevis voor de nodige proteïne. De boot is een gift van de vrienden van Albert Schweitzer Stichting, die ter gelegenheid van de opening van een nieuw ziekenhuis in Gabon wordt aangeboden.

De motorboot vaart onder de naam „M'Boló”, dit is Gabonees voor goedendag. Een nieuw ziekenhuis in Gabon zal op 17 januari worden geopend. Voor dit ziekenhuis heeft Nederland ruim een miljoen gulden beschikbaar gesteld. De rest van het geld is door 34 andere landen gefinancierd.

OPREGE STEENWYKER

12/1/81

REGIO

V.H. YACHTING OSSENZIJL.B.V.
TEL.05617-245

file:///F:/evert20.jpg

Tewaterlating, m'Bolo

25-3-02

AFB
6-1

M'Bolo in Ossenzijl te water gelaten

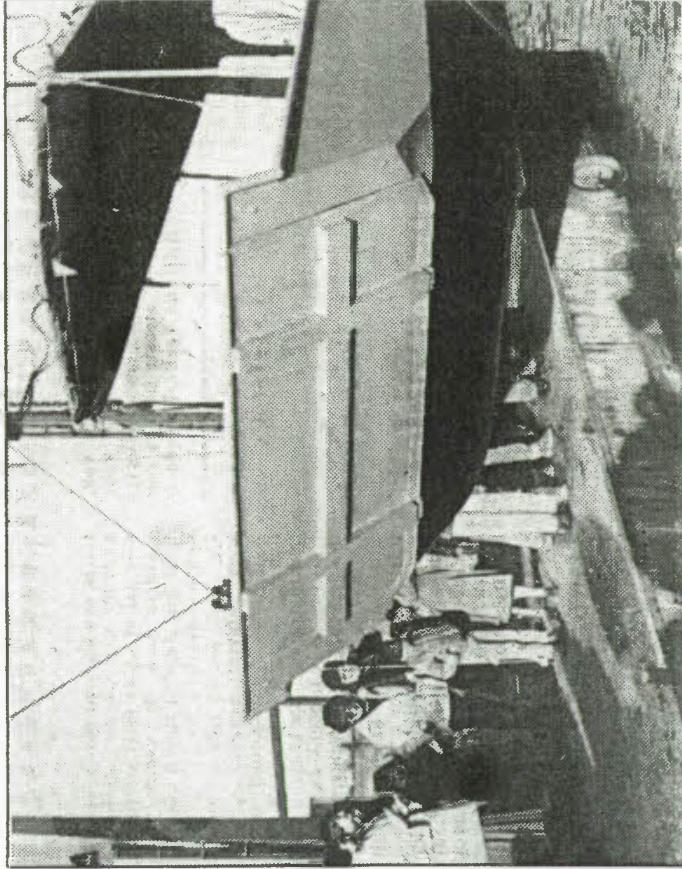
Boot voor Schweitzerziekenhuis

OSSENZIJL — De bevolking van Nederland heeft een 9 meter lang en 2,40 m brede motorboot geschenken aan het Albert Schweitzer Ziekenhuis in Lambarene (Gabon). Het scheepje werd zaterdagmiddag op de werf van Verhey in Ossenzijl gedoopt (M'Bolo : Goedendag) en te water gelaten door de oorspronkelijk uit het Afrikaanse Gabon afkomstige Delfine van Wijne, die thans in Nederland woont.

Met een ferme klap sloeg de fles champagne in een ijzigkoud Ossenzijl tegen de achtersteven van de M'Bolo. Hoewel zij hem een behouden vaart en een lange levensduur wenste, ontstonden op de werf meteen al startmoeilijkheden. Volgens directeur E. Brands van Verhey kwam dat omdat in ons land dieselmotoren even moeiten voortgroeien. In Gabon heeft men daar in die hitte geen last van.

De bouw van het scheepje is afgestemd op de wensen van de directeur van het Albert Schweitzer Ziekenhuis in Lambarene. Die is enige tijd geleden naar Ossenzijl gekomen en heeft daar samen met de heren Brands en Gobies directeur van het Albert Schweitzer Centrum in Nederland schepen te typisch Nederlandse schepen gekennt. Toen zag hij een plat bootje met daarop een tractor. Zo'n ding moesten zij hebben. Met name de diepgang moest gering zijn", aldus de heer Gobles.

● **Briewerk**
Verhey in Ossenzijl heeft het scheepje in opdracht van het Albert Schweitzer Centrum gebouwd en geschikt gemaakt voor vervoer van allerhande zaken: zo-

Schip voor ziekenhuis

DELPHINE van Wijne — geboren in Gabon en getrouwd met een Nederlandse arts — heeft op een scheepswerf in Ossenzijl een neen-meter lange motorboot te water gelaten. Het scheepje, M'Bolo genaamd (goedendag in het Gabonees) is bestemd voor het Albert Schweitzer ziekenhuis in Lambarene.

Met M'Bolo, de 65.000 gulden bouwkosten, zijn door particulieren in Nederland bijeengebracht, is het voor ziekenhuispersoneel nu mogelijk op momenten dat de waterstand in de rivieren hoog is, dorpen in het binnenland van Gabon te bezoeken.

lijkt een plaat daarop de tek bateau est un landais à l'ho Osse Ter ha gebu met n in Os gen ui een et Albert stamp een fi tekst.

de Albert Schweitzer Ziekenhuis, alsmede wikkeltafels voor baby's en materiaal voor Moeder- en Kinderhulp. „Nog staats sterf 50 pct van de kinderen in Gabon voor hun eerste levensjaar. Voornamelijk als gevolg van ondervoeding. Daarvoor helpen we het Moeder- en Kinderproject van de grond doen komen", aldus Marianne Gobies, echtgenote van de directeur van het Albert Schweitzer Centrum.

In Gabon zullen ze weten dat het

scheepje betaald is uit acties in Nederland. Op de M'Bolo is name-

AD. 14/11/81

Schip voor ziekenhuis in Gabon

DELPHINE van Wijnen – geboren in Gabon en getrouwd met een Nederlandse arts – heeft op een scheepswerf in Ossenzijl een negen meter lange motorboot te water gelaten. Het scheepje, M'Boló genaamd (goedendag in het Gabonees) is bestemd voor het Albert Schweitzer ziekenhuis in Lambarene.

Met M'Boló, de 65.000 gulden bouwkosten zijn door particulieren in Nederland bijeengebracht, is het voor ziekenhuispersoneel nu mogelijk ook op momenten dat de waterstand in de rivieren hoog is, dorpen in het binnenland van Gabon te bezoeken.

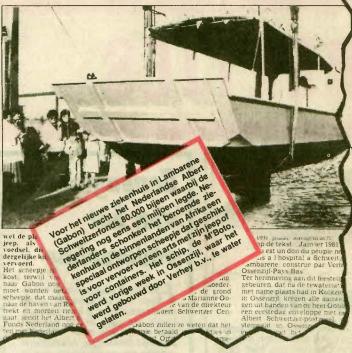

M'Boto in Ossenzi in water gelaten

Boot voor Schweizerziekenhuis

OSSENZI - De bewoners van Ossenzi hebben vorige week een 140 m lange mastboot gebouwd om de medische hulp te kunnen brengen aan het ziekenhuis in Lambarene. De boot is vernoemd naar de wereld van Verheyen in Ossenzi. De boot moet worden gebruikt om de water gesloten door de oorlog te kunnen oversteken. De boot is een kleine boot die niet veel kan vervoeren. De Gabon heeft een klein aantal mensen dat er wonen. De boot moet worden gebruikt om de mensen te helpen die in de gebieden waar de oorlog is voorkomen te worden.

Breker
Geboren in Ossenzi heeft het schipper zijn naam gegeven aan het Albert Schweitzer ziekenhuis. De boot moet worden gebruikt om de mensen te helpen die in de gebieden waar de oorlog is voorkomen te worden.

Voor het nieuwe ziekenhuis in Lambarene. Schweizer heeft een boot gebouwd om de mensen te helpen die in de gebieden waar de oorlog is voorkomen te worden. Het schip, waar het werd gebouwd door Verheyen o.v.v. te water gelaten.

Na veertig jaar trouwe dienst in het hospital verdient Maria Lagendijk haar ereplaats tussen de achttien getrouwden van Schweizer. Zij draagt nog altijd haar kraakholder gesteven verpleegsterschort. Op de begraafplaats wijst zij de gereserveerde plaats aan, schuin achter het graf van de Nobelprijswinnaar. Als haar uur gekomen is, hoopt zij in Lambarene te zijn, omringd door zwarte evangeliesten en zusters, die weten dat er geen mango van de boom valt, zonder de wil van de Hemelse Vader.

Heeft het zijn, om op deze glorieuze dag de groeve van Albert Schweizer niet te missen? Men had hem gevraagd om de eer om zijn laatste omdraaien in dit graf, als het mis dreigde te gaan met zijn levenswerk. Het heeft er in 1975 even maar uitgezien dat het ziekenhuis gesloten zou moeten. Lang na 1965 wierp Albert Schweizer nog een soms dreigende schaduw over Lambarene. Hij liet zijn erfenis in de ziel gebeerd moest worden. En toen hij zijn ziel liet gaan, was zijn ziel voor de grootste vooruitgang van de mensheid.

De zoekende voorlepelende meningsverschillen over Lambarene's toekomst berebten nu tot het verleden. En Schweizer kan rusten in vrede. De „Parcours chaos“ is nu voorbij, omdat men trouw blijft aan zijn primaire gedachteën vanuit de cultuurprullen die ter plaatse werden aangetroffen. En dus koken de negervrouwen nog hun speciale potje voor de lokale gezindem, maar in gemoderniseerde huizen gebouwd voor de families, die als vanouds patienten begeleidt worden op weg naar genezing of dood.

Alle technologische verworvenheden ten spijt is ook het nieuwe ziekenhuis een toonbeeld van soberheid en eenvoud. Ze ligt in de bouwtijl is rekening gehouden met de archeologische grondgebieden van Schweizer, toen bij het ontwerpen van zijn eerste ziekenhuiscomplex. Hij verheft het systeem van airconditioning, temperatuurregeling, temperatuurverschillen tussen binnen en buiten.

Een natuurlijke ventilatie - reeds in 1913 toegepast - ontstaat door de te water gevoerde windturbines die tussen de gebouwen en royaal gebruik maken van vliegengas. In het nieuwe complex is de kille adem van de airconditioning alleen voorbaar in de operatiekamers en het ondergronds magazijn, waarin de geneesmiddelen zijn opgeslagen.

Soberheid

Er is recht gedaan aan de onverzettelijke apostel van soberheid - in zijn persoonlijk leven soms grenzend aan zelfkwellend onthechting en vlijt. Lambarene leeft de symboolachtige behoeften. Schweizers kolossale wijsheid schijnt nu

Linksboven: Ons bericht over de tewaterlating van het schip Le Ossenzi. Rechtsboven: dr. Albert Schweizer. Rechts: Greet van Wijk (rechts) en overvold. Foto: o.a. ondernemers en fotojournalisten. Foto: o.a. grootmoeders en kinderen. Linksonder: Deel van het nieuwe ziekenhuiscomplex. Midden: Maria Lagendijk en Greet van Wijk.

Schweitzers werk leeft voort in nieuw hospitaal

zelfs nog invloed te hebben op de personeelsbezetting. Hij heeft destijds de Zwitsers dr. Walter Munz naarmate aanbevolen als zijn opvolger. Nu daar dit niet is gebeurd, is er nu dan niets van gekomen. Toch is het nu zo ver dat ook niet was nieuws voor de tamtam! Tot diep in de jonge herinnering, men zich deze medics als een soort van goddelijke engelen. De medics voorheen hebben er dagdochten voor over om hen te kunnen consulteren. Gelukkig in de geest van de vereerde doods is ook de redelijke leeflijf de laatste adepte. Wie was dat? De negervrouwen? De mensen van een man die blijkens recente opnieuwelingen zwoert dat het grootste voorrecht voor de mensheid?

De zoekende voorlepelende meningsverschillen over Lambarene's toekomst berebten nu tot het verleden. En Schweizer kan rusten in vrede. De „Parcours chaos“ is nu voorbij, omdat men trouw blijft aan zijn primaire gedachteën vanuit de cultuurprullen die ter plaatse werden aangetroffen. En dus koken de negervrouwen nog hun speciale potje voor de lokale gezindem, maar in gemoderniseerde huizen gebouwd voor de families, die als vanouds patienten begeleidt worden op weg naar genezing of dood.

Alle technologische verworvenheden ten spijt is ook het nieuwe ziekenhuis een toonbeeld van soberheid en eenvoud. Ze ligt in de bouwtijl is rekening gehouden met de archeologische grondgebieden van Schweizer, toen bij het ontwerpen van zijn eerste ziekenhuiscomplex. Hij verheft het systeem van airconditioning, temperatuurregeling, temperatuurverschillen tussen binnen en buiten.

Een natuurlijke ventilatie - reeds in 1913 toegepast - ontstaat door de te water gevoerde windturbines die tussen de gebouwen en royaal gebruik maken van vliegengas. In het nieuwe complex is de kille adem van de airconditioning alleen voorbaar in de operatiekamers en het ondergronds magazijn, waarin de geneesmiddelen zijn opgeslagen.

'Boto'

Zaterdag 10 januari was hij in Ossenzi. Daar werd op de werf van Verheyen B.V. een nieuw vaartuig voor het hospitaal dorp te water gelaten, waar ons volk / 65.000 voor heeft gebracht. Nederland spreekt een woordje voor de goede doelen. De boot is vernoemd naar de charmente Gabone Joao, echtgenote van de arts Ary van Wijk die al zeven jaar in Lambarene heeft geleefd, veroverd vier jaar door de negervrouwen en nu weer terug naar het hospitaal dorp aan de Ogowe niet zijn verouerd die verloskundige is. De desbetreffende van 65 p. kan deze, "M'Boto" voorzien van een lot van overvold, dank zij de uiterst geringe diepgang. Het speciaal ontworpen schip heeft een grote rol gespeeld in het Moeder en Kind project, o.v.v. de Nederlandse verpleeg-

LAMBARENE - In Albert Schweitzer's hospitaaldorp aan de Ogowe waren vorige weekende meer mensen dan de tachtig à negentig patiënten, die op het dagelijks spreekuur verschijnen. Maar deze gasten beklimmen geen onderzoektafels en hun familie stookte geen vuurtje onder een pot kookpannen.

Zij kwamen naar Lambarene, om de officiële opening bij te wonen van het nieuwe ziekenhuiscomplex. Tot diep in het oerwoud lieten de tamams het nieuws horen, dat bijna zestig jaar nadat de blanke organen (medicijnmeester) zijn eerste operatie in Gabon uitvoerde bij het licht van een

stallantaarn, men nu de beschikking heeft gekregen over een gezondheidscentrum, dat ruim vijftien miljoen gulden heeft gekost.

Er is een nieuw tijdperk aangebroken. Vleermuisgewijs in de bomen hangend gedurende wordt opgeschrikt door het geknetter van buitenboordmotoren. De inboorlingen spoeden zich weliswaar in uitgeholde boomstammen (piroques) naar het feest, maar hebben de pagai niet meer nodig. Als zij op volle kracht door het water schieten gaan vliegende honden op de wieken een stroomopwaarts spits misschien een nijlapda de kleine oortjes.

Nog steeds symbool van liefdewerk

Erbrich voor heel le... "Na voor alles te lezen en goed te luisteren, de achtergronden hebben gevonden in Lambarene, maar is dat niet meer de case van vandaag: de vrijstaat in Amsterdam, Bonaire en Hamburg?"

Een ooggewicht, M'Boto, gast van mocht tot mond. Goedendienst en geringsvergelykenders en soms zeer eigenzinnige dokter. De twee nieuwe operatiekamers en de verschillende wachtkamers voor de ziekenhuizen in Europa. En in een hypermoderne laboratorium wordt studie gemaakt van tropi-

sche ziekten. Dat gebeurt in samenvoeging van instituten in Amsterdam, Bonaire en Hamburg. Een ooggewicht, M'Boto, gast van mocht tot mond. Goedendienst en geringsvergelykenders en soms zeer eigenzinnige dokter. De twee nieuwe operatiekamers en de verschillende wachtkamers voor de ziekenhuizen in Europa. En in een hypermoderne laboratorium wordt studie gemaakt van tropi-

sche ziekten. Dat gebeurt in samenvoeging van instituten in Amsterdam, Bonaire en Hamburg. Een ooggewicht, M'Boto, gast van mocht tot mond. Goedendienst en geringsvergelykenders en soms zeer eigenzinnige dokter. De twee nieuwe operatiekamers en de verschillende wachtkamers voor de ziekenhuizen in Europa. En in een hypermoderne laboratorium wordt studie gemaakt van tropi-

gezondheid ten spijt gaat zij opnieuw het moeilijke klimaat van een anderland. Afrika is dat. Zij was niet de enige, die op deze feestdag afsdaalaar naar de kleine dodekamer, want de overoudster (1969) heette "Marie Martha", zoals zij haar noemde, heeft de geweldinaar uit Elzas begleid op zijn latata reis. Zijn kleinkinderen, die nu in de rijken van de wilde Wingerd, uit de pastoertuin van Gunsbach.

bevolking resten slechts tussen de vijfhonderd en één milion mensen, terwijl Gabon achtmaal zo groot is als Nederland. De president, wieler onderdanen. De ontstellende kindersterfte, die de gezondheid begint af te nemen, neemt bij op de kop toe.

De echtgenote van deze kleine alleenheerser Omer Bongo, reist soms de ziekenhuizen af - er zijn er enkele die slecht functioneren, en regelmatig een bezoekje aan de ziekenhuizen. Een kordate vrouw! Men treft haar dikwijls aan in vergelegen dorpen, als een soort marsskramer op het plein, terwijl zij van reusachtige vlootingsborden de juiste voeding aanstuft.

Greet van Wijk groet de bewoners aan om een fruit en fruit te houden op kleine plantages. Zij beschikt over een aantal van de vaste bemetting van het drinkwater vast te stellen, en geeft advies over het slagen van waterputten, en hoe goed te zijn voor de gezondheid. Een kordate vrouw! Men treft haar dikwijls aan in vergelegen dorpen, als een soort marsskramer op het plein, terwijl zij van reusachtige vlootingsborden de juiste voeding aanstuft.

Cadeautjes
Onder de moeders te stimuleren reikt ze cadeautjes uit na het zoveelste consult. Voor alle baby's heeft zij de bekijking over een registratiekaart met alle gegevens. Dank zij de nieuwe boot, voorzien van een landingsklep, kan de jeep van deze verpleegster vervoerd worden tot in het hart van de jungle, waar ze dan verder haar weg moet zoeken.

De regering van Gabon betaalt alle injecties, maar verbiedt haar nadrukkelijk om de vrouwtjes een systeem voor geboorteregeling aan te bieden.

De voormalige kolonie is een uitgemergeld land, vroeger geteisterd door de slavenhandel, alcoholisme, uitbueting en tropische ziekten. Van de

man, de Amerikaanse arts David Miller, bij een (onder) voedingsproject betrokken is.

Voorbeeld

Er liggen nu twee ziekenhuiscomplexen aan de Ogowe. Het oude is oneschrikbaar waarde, als voorbeeld van wat men misschien eens de "Afrikaanse archeologie" zal gaan noemen. Schitterend eigenlijk, maar de operatiekamers en onderzoekskamers, de operatieunit en apotheek vormen een uniek museum, tezamen met de barak waar hij 's nachts studeerde en piano speelde. Hij was een held.

Alles blijft zoals het was, toen de grote medicijnmeester deze ruimten verliet, compleet met persoonlijke bezittingen en medische inboedel. Een voorbeeld voor de ziekenhuizen van Lambarene, waarin de schatkamers van Lambarene, waartoe ook het klassieke postkantoor behoort. Sinds kort is er een expositie van Afrikaanse kunst te bewonderen, die warelvolle souvenirs gekocht worden.

In Lambarene dankt men de hemel, dat dit alles gespaard is gebleven. De brug, die op 14 januari 1980 door de burgemeester van Schweizer gebouwd tussen 1924 en 1927. In de rest van het oude complex zijn nu bejaarden gehuisvest, de "deogama" bij zijn platterswerk terzijde hebben gezeten.

Zij hebben bij de brand er vooroorlogse zorg aan te voeren in kalebassen, drums en zelfs in flessen.

LEO J. LEEUWIS

TOT & MET

ONDER REDACTIE VAN
JAN LOUWEN
EN
WILLEM VAN DER VEEN

NIEUWE BOEKEN

FABELTJES VAN MARIUS

'Witte zwansen... zwarte zwansen', eigenlijke fabels, door Marius. Tekeningen van Frits Scholten. Uitgeverij Smit uit 1974. Prijstekort.

Wie de kinderens een spiegel wil voorhouden kan dat uitstekend doen met dit dierenlyriek. Voor de mensheid kwelde komst en gezag, maar voor de dieren misschien het wel bedleidende voor de dieren. Veel auteurs voor de kinderwereld denken dat deel van de maatschappij kritisch levensbeschouwing moet succes toe, zo bijvoorbeeld ook de Middeldeense schrijver die via zijn 'dierenfabels' een wijze in staat was zijn tijgenoed via Relniert de Vos en zijn mediedieren op hun foeten te wrijzen.

Marius Herman van der Noordaa neemt in zijn 'Witte zwansen... zwart zwansen' ook al iets van de eigenlijke fabels over, maar de wijze is zoals zijn titelpreponderen via Relniert de Vos en zijn mediedieren op hun foeten te wrijzen.

J.L.S.

Beryl Bainbridge: zwartgallige humor

'Blessurelijd' is het zesde werk dat van Beryl Bainbridge in vertaling in het Nederlandse verschijnt. Van de achtdeelige reeks van vijf werken is 'De jonge Adolf' wellicht een van de bekendste. Hierin is de grappigheid, fantasievelijk en op een erg verschillende basis, de vijf maanden Adolf Hitler in 1919 in Engeland doorgewipt, zodat de volgende 'Vier verschillende jaren' niet meer in de geschiedenis komen.

Door de beschrijving van thuis voor haar vele vadergangers, een oogopsluiting van de moeder en daarna de huizenjacht van de jonge vrouw waarbij een groot aantal kinderen worden gevonden om uiteindelijk weer terug te gaan naar het huis van haar 'maatres', zoals hij haar graag noemt tegenover vrienden, een kennis van de mensen en de wereld kunnen een staan en moeten stellen. Aangezien Biny en zijn vrouw kunnen gaan stellen dat er verschillende mogelijkheden bestaan om de kinderen van de ander aan te wijzen, maar dat is een heel heimelijc en vriendelijk op na te houden, maar daarover wordt natuurlijk alleen gesproken om de moeders te troosten. Eens op een dag, peinsde Edward somber, zou Simpson tegen de lamp lopen. Ze zou dan een grote val verwachten en vermoeden dat er zelfs andere dwaze mannen die in cafés stonden hingen, met hun kleingeld en muntjes nog opgetogen waren hun partner. Hetzelfde verbaasende was toen Biny in een vergadering ontwekte hoe ontzettend in de mode was gekomen. Hij vroeg zich af of elke misschien een samenhang had met het vallen van de hoofd.

Niet zodra waren die geïnformeerd en bollenhoofden in City verworpen dat edward dat er nu niet groen en daarna niet voor niets meer heel veel, want edward had ook hij blauk en heel een vriend en vriendin om de handen, maar daarover wordt natuurlijk alleen gesproken om de moeders te troosten. De jonge vrouw moet alleen de kans te geven om tot meer diepten in haar relaties te komen. De kamer kan niet meer openstaan en moet worden gesloten.

De verhouding met haar vrienden kan ontvangen. Simpson heeft natuurlijk ook in de andere dwaze mannen die in cafés stonden hingen, met hun kleingeld en muntjes nog opgetogen waren hun partner.

Naast de verschillende mogelijkheden voor de jonge vrouw kan de andere vrouw en de moeder goed eens een plekje hebben om de kinderen te troosten.

BOEKEN

KORT

Mooi zijn niet kruiden. door Messens. Uitg. H. Meulenhoff en Amsterdam. prijs 7,25. Ontholmende ontdekkingen van de Franse kruidenkundige, over het gebruik van kruiden bij natuurlijke schoonheidsverzorging.

Tegen de Wet, door Simon Vinckenbos. Uitg. Corrie Zelen te Maasbree, prijs 7,25. In 1965 bracht deze vrouw 42 dagen in de gevangenis in het huis van Bewaring te Utrecht, wegen het bezit hebben van marihuana. Daarbij werd ze veroordeeld tot de auteur het leven, de ervaringen en noem maar op: een vreemd geheel, en het blijft de vraag waarom ze niet (nog) geschreven moet worden.

Olie en zweet, een traan en een lach, door W. de Jongh. Uitg. Moessens, Prins Mauritiuslaan 38, Den Haag, prijs 7,25. Samen met haar man trok Wil

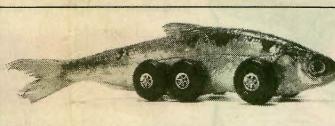
STUKJES & BEETJES

WAT BETEKENEN DE NAMEN VAN DE DAGEN?

Zeehond krijgt lenzen

In het Instituut voor Onderzoek van Oogziekten in Odessa is een zeldzaam operatie uitgevoerd: de patiënt was de zeehond. Het dier is een echte duizendpoot. Het heeft een kruishengsel aan de ringen tussen zijn en motorwagenrijgeerde halsband en kan maar moeilijk muziekinstrumenten bespelen. Gezien merkt zijn dresser dat het dier niet zonderlen kan lopen. Daarom heeft de schors desnoeds op brandende ogen snot en moet de ogen goed te gebruiken als contactlenzen.

Schors tegen olievervuiling

Bij proeven in West-Duitsland had men voor het grootste gedeelte van weg naar "AF" hetzelfde. Dan kreg je ook buiten je auto een heel stukje weg te slopen, waar je momenten uit moet verdelen in tere, verbloeide maar alweer donker geworden deuren. En dat was niet de enige zaak die je ontketent als straks de zeeën verloedert zijn tot onleefbare niolen...

Daardoor is het zo rijk aan microorganismen geworden dat gespoten moet worden om de hoge totaal afgebroken wordt.

Wat er overblijft blijft is vervolgens een goed te gebruiken als contactlenzen.

Ondertussen moet niet aan branden zijn alle brandweerlieden zijn West-Duitsland en er meer uitgerukt. Die schors desnoeds op brandende lateien lopen die verbranden was niet. Zugol.

Na verloop van tal van Westduitsche Zweedse en Deneese instituten is het middel, dat Zugol heet, een potentieel onschadelijk voor het milieu.

Vorig jaar heeft men in West-Duitsland enkele duizenden tientallen over een stuk grond laten lopen die verbranden was niet. Zugol.

Na verloop van tal van Zweedse en Deneese instituten is het middel, dat Zugol heet, een potentieel onschadelijk voor het milieu.

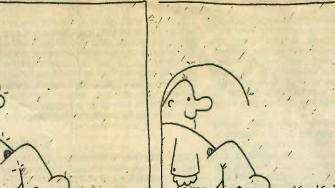
Als de verzilferde schotels moeten zijn gegeten, zoeg "zoeg moeder": "Mag ik jord even?", en iedereen weet op dat moment, wie de moedersdringding bedoelt. Want in de maaltijd staat er dus altijd dat de eerste keus, die daarna overgaat voor moeder moet worden.

Cook dat niet voor mij heem de karbonade met het lange been. En op school ik toch die redelijkhed hadden dat er zelfs zeven kinderen lachten dat ik een oude voeddeer een rotzooie krijsen, als die mochten mee doen aan de afvalrace om het grote stuk vlees dat voor de hele klas kon staan. Het punt is namelijk dat ik me dit weekend bepaald niet onbeholpiger zal maken dan ik nu al toch weer dat karbonade met het lange been, dat ik nu al niet meer heb omdat ik de bat, waar je eerbiedig "u" tegen zei.

WILLEM

Op een neger

Laatst zei 's een negerstudent: "De blanken hebben 't is gek - beslist maar aan één ding gebrek. Ze hebben tekort aan pigment."

VAKMANNETJE
door Ewald

Van 'Say beim Abschied' tot 'You needed me'

Nostalgie troef op goede verzamelelpree's

Wat voor ons het moeizame onderhoudt", vroeg de bijna tachtigjarige dame, toen ik de moeders vertelde dat zij aan het tv-programma 'Music Galley' een rozen had gekregen. "Want dat is een voorraad", zei er drager.

"Rita Reys?", vroeg ik verbaasd, van Rita Reys, want ik wond weer grotere muziek, maar u kon er een soort van vasthouden.

"Ja, dat was zo...", zei ze, "...maars daar is het stem van een operazanger, maar wat ze niet haalbaar vindt, moet ik wel doen", zei Rita Reys,

"Want die muziek moet ik wel voorlezen, die afgewogen dichter, die timing enz. Neé, ik vind Rita Reys als er op aankomt, heel moodd om te horen."

Met een bewijs voor de stelling, dat je zo jong bent als je in muzikaal opzicht voelt.

Waarschijnlijk heeft die oude dame, vroeger nooit een plaat van Rita Reys gehoord, en dat denkt ik me nu aan haar en alle anderen Rita Reys.

Die elpee van deze zangeres aan te prullen, die is uitgekomen in de jaren '70, is niet de enige die deel van een aantal van haar topartiesten verscheen,

doch die niet al veel verkrijgbare zijn. Achteraf bekeken, dat is een beperking die weinig verontrustend is.

Over de laatste drie jaar heeft Rita Reys een aantal hogeplaten en de keus daarvan is prima, hoeveel er in dat natuurlijk altijd wel een nummer zullen missen dat we destijds op de originele plaat ook graag hoorden.

Rita Reys Collage' dus op CBS 84738, met o.a. 'Alice' van Burt Bacharach, Michel Legrand en George Harrison. Een groots uitgebreid verzoek van te verleiden dat de ouwe, denk ik. Niet ten onrechte.

Haar man Pim Jacobs, die in die jaren voor de aardigste en meest verleidelijke muzikale personages, inclusief de bekende Johny Meyer (Grieks du), en het best verkochte en grootste aantal optredens wereldwijd, en dat niet alleen in Nederland, maar in Europa, in Amerika en zelfs op de hele wereld, voornamelijk op de grote operettages, maar ook in de kleinste cabaretjes en theaterzaals in heel de wereld, trouwde met een mondkarmozina. Ook hij heeft recht op een aantal hogeplaten in de reeks verworven en op CBS 84737 horen we hem dan opnieuw in o.a. zijn magistrale vertolkingen van 'Nobody does it better', 'The shadow of your smile' en zijn eigen wereldsucces 'Bluesette'.

Op het Telstar uitgebracht Kilroy-labell werden onder de titel 'Country Music - Double Dutch' maar 'Country Boogie' genoemd.

Onder die titel was een aantal van de andere wereldberoemde Nederlandse muzikale formaties in die genre, zoals de Rund Hermans Band, The Tumbleweeds, Andy Tielman en The Tieman Brothers en het inmiddels nogal epigonische op 'Alles-toer' gegane duo Skins en Serge (Kilroy K.L. 29005-04-KD).

Eindigen we maar weer met een zingende dame, als pendant voor de Rita Reys-hervatting uit de aanhef van deze wat nostalgieke afevereiding op EMI 1A 062-20278, en dat is een andere zangeres, maar niet uit mijn favoriete zangressen. Maar dat komt natuurlijk ook omdat ik aan 'You needed me' zuke onvergetelijke herinneringen bewaar.

We gaan op de plek van het Trio Louis van Dijk (CBS 84740) en zijn dan weer in de wereld van Rita Reys, tot Ravel's 'Pavane pour une infante défunte'. Volgens hetzelfde recept is trouwens de collage van weer een ander artistieke en technische CBS elpee samengesteld, die van Laurens van Rootselaar (CBS 84741). Misschien was het een pastoraal van Scarlatti tot het overigens evenezer barokke 'From you to you' van Van Rooyen himself. Toen was Rita Reys op CBS-stal zijn evenezer elpee, op een plaat opnieuw tot 1973, van Phis van Leer op CBS 84771 met uiteraard een paar introspectieve songs en Chris Hinze op CBS 84743 (met voornamelijk een ander genre).

BIJ TOEREN
door Jan van der Kleij

Bach, maar ook o.a. 'Blackbird' van Lennon en McCartney. Jimi Toot Thielmen was willems waargenomen en deelde een aantal van de laatste platen in de wereld met een mondharmonica. Ook hij heeft recht op een aantal hogeplaten in de reeks verworven en plaatje in de reeks verworven en op CBS 84737 horen we hem dan opnieuw in o.a. zijn magistrale vertolkingen van 'Nobody does it better', 'The shadow of your smile' en zijn eigen wereldsucces 'Bluesette'.

Tenslotte in alle stilte de schijf van gitarist Wim Overgaauw (CBS 84740). Titels als 'Marha de car-

• RITA REYS:
...hoogtepunt uit de jaren zeventig...

naval', 'Nusses' (van Django Reinhardt), 'Sweet Georgia Brown' (van Blossom Dearie), 'How soon' (van Mary Marley), een aantal wereldbekende vrouwen even uitvoere en smakvolle als introverte behandeling voor deze meestergrat.

Een ander artistieke muziekprogramma dat alvast op de kop te leggen was, was 'De nacht van de Roodkap', een voorlopig deel van de eerste 'Perrault' op zijn hoofd voor een uren lang niet meer omhoog te kijken, want hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been. En oftewel, dat was een oude tijdelijke zaak om de afvalrace om de grootste stuk vlees te winnen.

Wat heeft Rita Reys daarna over enigszins belangrijk voor de wereld van muziek? Niets, maar dat sloeg altijd als op de aardappelen de groenten, want hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been.

De volgende week was het opeens dat de karbonade met het lange been, dat hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been, dat hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been, dat hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been, dat hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been.

Wat heeft Rita Reys daarna over enigszins belangrijk voor de wereld van muziek? Niets, maar dat sloeg altijd als op de aardappelen de groenten, want hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been. De volgende week was het opeens dat de karbonade met het lange been, dat hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been, dat hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been, dat hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been.

Wat heeft Rita Reys daarna over enigszins belangrijk voor de wereld van muziek? Niets, maar dat sloeg altijd als op de aardappelen de groenten, want hij's was pas toch weer dat karbonade met het lange been.

1981

10 jan.

Ossenzijl - Nederland

Ter gelegenheid van de tewaterlating van de Motorboot „M'Bôlô“, geschonken door Nederland aan het Albert Schweitzer Ziekenhuis in Lambarene - Gabon

Ter gelegenheid van de tewaterlating van de motorboot "M'Bôlô" heeft het Albert Schweitzer Centrum in samenwerking met postzegelhandel Philato in Deventer in een zeer beperkte oplage twee speciale enveloppen uitgegeven met een afbeelding van de motorboot, de één voorzien van de Nederlandse Albert Schweitzer postzegel, de ander met een postzegel van koningin Beatrix; gestempeld in Ossenzijl, 10 januari 1981, 's middags om 14.00 uur, het uur waarop de tewaterlating plaats vond.
Er zijn nog enkele exemplaren te bestellen door overmaking van f 5.- + f 0,65 porto per stuk op gironummer 22 20 20 (onder vermelding: speciale enveloppe en de gewenste zegel).

De oud-burgemeester van Kaysersberg -Mr Georg Ferrenbach- heeft ter gelegenheid van de opening van het nieuwe ziekenhuis in Lambarene een in hoogreliëf uitgevoerde sleutelhanger ten bate van het nieuwe ziekenhuis laten maken.

Ook in Deventer is deze prachtige sleutelhanger te verkrijgen door overmaking van f 6,50 - inclusief verpakking en porto - op postgironummer 22 20 20 (onder vermelding sleutelhanger).

Foto: Martin Hollering

Tijdens haar officiële bezoek aan het Albert Schweitzer ziekenhuis in Lambarene (23 augustus 1980) werd Mevrouw Josephine Bongo, de vrouw van president Bongo van Gabon, aan het Afrikaanse medische personeel voorgesteld.

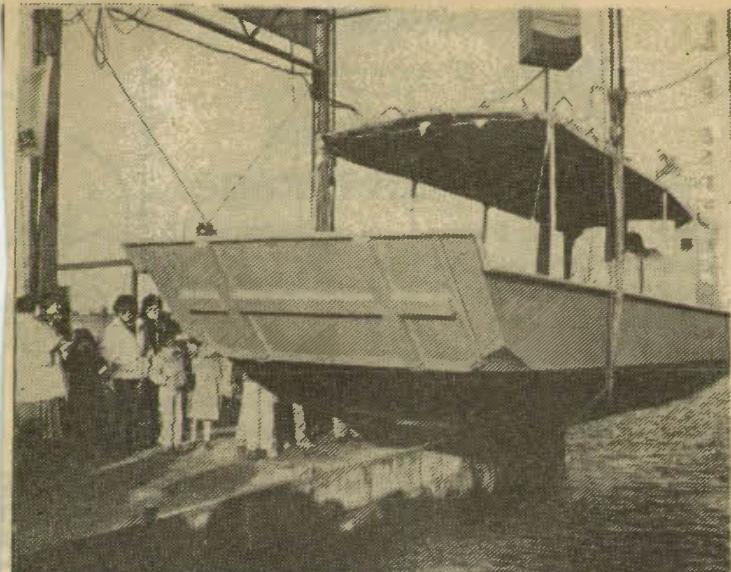
Op 4 april j.l. werd in Lambarene, de "Laboratoire de Recherches" (Tropisch Laboratorium) geopend. De bouw van dit laboratorium was onder andere mogelijk dank zij de financiële steun van de Internationale Rotary Clubs.

1981

10 jan.

Ossenzijl - Nederland

Ossenzijlse werf esc 120181 bouwt boot voor Gabon

OSSENZIJL — De Albert Schweitzer Stichting heeft er voor de medische zorg in Gabon, Midden-Afrika, een boot bij gekregen. Afgelopen zaterdag werd deze boot op de werf Verhey Voortstu-

wing BV in Ossenzijl feestelijk te water gelaten.

Traditioneel werd voor deze plechtigheid door de Gabonese mevrouw Delfine van Wijne een fles champagne gebruikt. Deze doping geschiedde tot haar grote opluchting in één keer. De scheepswerf Verhey Voortstuwing BV is door de Albert Schweitzer Stichting uitgekozen voor de bouw van deze landingsboot omdat deze werf al enige ervaring heeft in het bouwen van boten voor de derde wereld. De landingsboot is een geheel eigen ontwerp van de werf, en wel van scheepsbouwer Gerrit Hilbrink. De boot is negen meter lang, twee meter veertig breed en heeft een diepgang van maar vijftig centimeter. Die diepgang mocht niet groter zijn omdat er in de droogte tijden erg veel ondiepe plekken in de rivieren voorkomen. Er is tevens een mogelijkheid een jeep aan boord mee te nemen. Als er dan in de droogte gebieden niet meer verder gevaren kan worden dan kan de arts met deze jeep verder zijn patiënten opzoeken. Het vaartuig zal hoofdzakelijk gebruikt worden voor het zogenoemde moeder-kind project. Er is in Midden-Afrika veel kindersterfte. Gewerkt zal worden aan onder andere voedingsvoortlichting. Ook zal de boot gebruikt worden voor het overbrengen van verse zeevis voor de nodige proteïne. De boot is een gift van de vrienden van Albert Schweitzer Stichting, die ter gelegenheid van de opening van een nieuw ziekenhuis in Gabon wordt aangeboden.

De motorboot vaart onder de naam „M'Bôlô”, dit is Gabonees voor goedendag. Een nieuw ziekenhuis in Gabon zal op 17 januari worden geopend. Voor dit ziekenhuis heeft Nederland ruim een miljoen gulden beschikbaar gesteld. De rest van het geld is door 34 andere landen gefinancierd.

EERBIED VOOR HET LEVEN

EN NIEUWS UIT LAMBARENE

EEN NEDERLANDSE BOOT VOOR LAMBARENE

Op 10 januari j.l. werd om 14.00 uur, op de werf Verhey-Voortstuwing B.V. in Ossenzijl, een nieuwe boot voor het ziekenhuis in Lambarene gedoopt. Ondanks het gure weer was de belangstelling van Schweitzer-vrienden uit heel Nederland erg groot. De doop werd verricht door de Gabonese Mevrouw Delphine van Wijnen onder het uitspreken van de volgende woorden:

"Au nom des Gabonais je remercie beaucoup les amis de Schweitzer en Hollande et des autres donateurs pour ce bateau magnifique!
Je suis sûr, qu'il sera très utile pour L'Hôpital Schweitzer à Lambaréne et que beaucoup des malades en profiteront.
C'est un honneur pour moi maintenant de baptiser ce bateau avec un mot de ma langue Fang "M'Bôlo", ça veut dire: "Bonjour!"
BATEAU M'BÔLO, JE VOUS SOUHAITE UN GRAND SERVICE A L'HOPITAL SCHWEITZER ET "BEHOUDEN VAART!"

Het scheepje met een lengte van 9 meter en een breedte van 2.40 kreeg de Gabonese naam "M'Bôlo", hetgeen goedendag in het Fang betekent, (Fang is één van de vele Gabonese talen).

In 1967 werd door Nederland ook al eens een boot aan het ziekenhuis geschonken de "Hélène", die nog steeds dienst doet als pontje over de honderden meters brede rivier de Ogowé.

De M'Bôlo, die Hfl 65.000 heeft gekost is ook een geschenk van de Nederlandse Schweitzervrienden maar deze boot heeft veel meer mogelijkheden dan de Hélène. Als in de regentijd het water in de Ogowé erg hoog staat is het voor het personeel van het ziekenhuis mogelijk om met deze boot anders onbereikbare dorpen te bezoeken. Ook is het mogelijk een jeep aan boord te vervoeren. Deze jeep wordt door de Nederlandse verpleegster Greet Caulet van Wijk gebruikt om de moeders in de wijde omgeving van Lambarene voor te lichten over hygiëne en voeding en om alle kleine kinderen in te enten. Bovendien is de boot geschikt voor container vervoer. Het ligt in de bedoeling met de M'Bôlo naar Port-Gentil (de grootste havenplaats van Gabon) te varen en daar verse vis in te slaan. De vis kan door de 68 P.K. motor onderweg worden gekoeld en dan bij aankomst in het ziekenhuis worden ingevroren. Deze vis is erg belangrijk omdat er zo'n groot gebrek aan eiwitten is vooral bij de kinderen. Er is immers ook geen melk en praktisch geen vlees.

Het werd een fijne middag in Ossenzijl. Veel mensen profiteerden van de gelegenheid om ondanks de kou, een tochtje met de M'Bôlo te maken. In een zaaltje van een plaatselijk café werden later nog de dia's vertoond die de Heer Wentzel, gedurende zijn reis in september 1980 naar Lambarene had gemaakt. Deze zonnige beelden deden een ieder even de Hollandse kou vergeten.

Inmiddels werd uit Lambarene een telegram ontvangen, waarin staat dat de boot veilig en wel is aangekomen en dat men er daar ontzettend blij mee is!

V.H. YACHTING OSSENZIJL B.V.

TEL 0567-245

Proefvaart in Ossenzijl

25.13

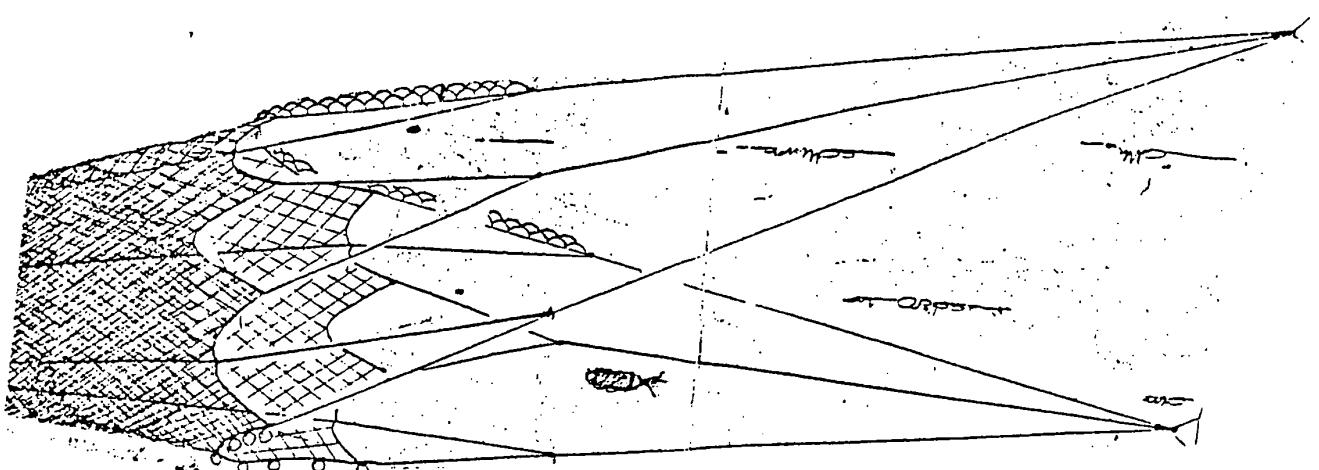

1981

10 jan.

Ossenzijl - Nederland

Ter gelegenheid van de
tewaterlating van de
Motorboot „M'Bolo,
geschenken door Nederland
aan het Albert Schweitzer
Ziekenhuis in
Lambarene - Gabon

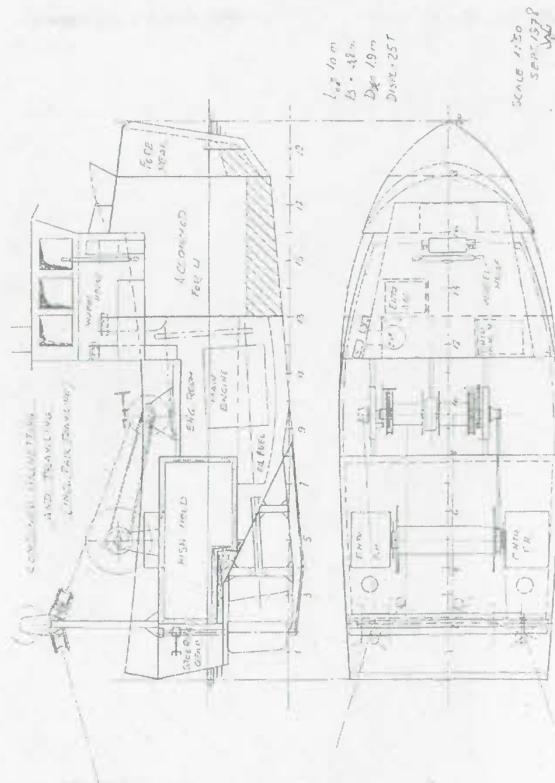

WERF

Al voordat ik in Nederland terug was gekomen, liep ik met plannen rond voor een eigen scheepswerfje om daar als bouwpakket vissersbootjes voor de Derde Wereld te gaan bouwen. In Kisumu (Kenia) had ik immers in 1974 al eens vier van dergelijke bootjes geassembleerd. Omdat ik bij mijn terugkeer in Nederland geen werk had ging ik op zoek naar zo'n werfje.

In Ossenzijl vond ik in 1980 een verlopen werfje dat voor mijn plannen wel geschikt was. Dit werfje was kort te voren overgenomen en de nieuwe eigenaar zag wel wat in mijn ideeën, zodat ik de werf van hem kon "leasen". Er bleken namelijk mogelijkheden te zijn om in aanmerking te komen voor een Overheidssubsidie (die achteraf zou worden uitgekeerd). Naast deze vissersvaartuigjes, zouden we ook jachten voor de Nederlandse en Duitse markt bouwen.

Met medewerking van het Rijks Instituut voor Visserij Onderzoek (RIVO), onder leiding van ing. G. de Wit ontwikkelden we speciaal voor

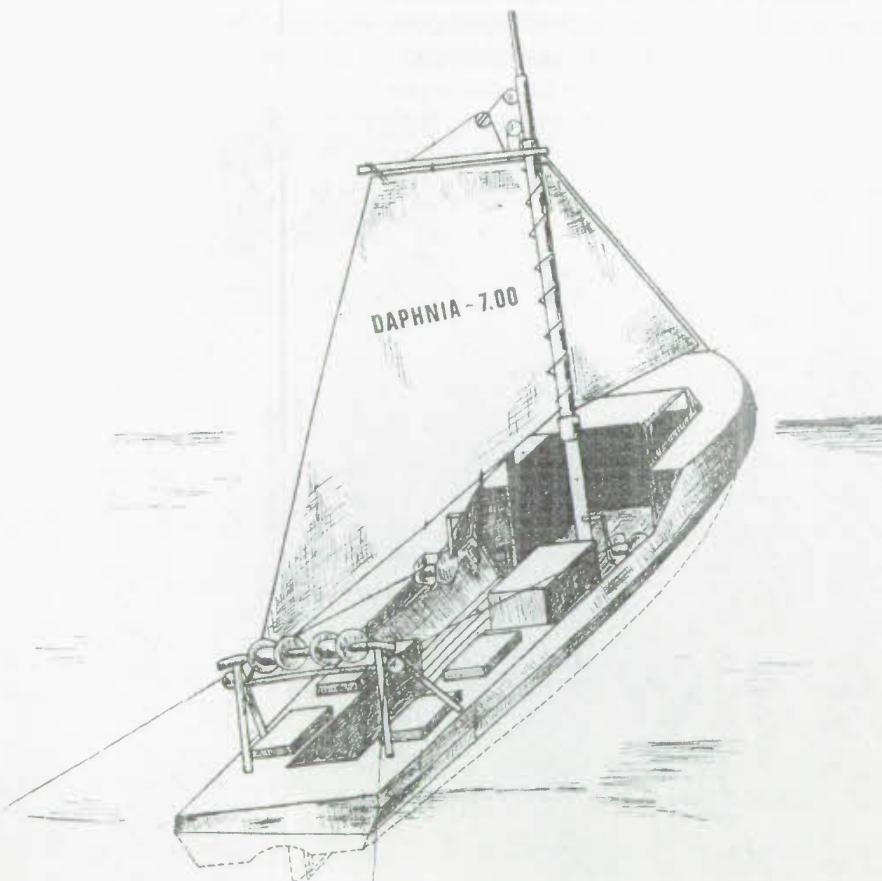

de Derde Wereld een vissersvaartuigje dat de naam "Daphnia" ("watervlo") kreeg. Ook de HTS in Zwolle zou de bouw van dit vaartuigje begeleiden als studieopdracht. Het betrof een uitgekiend ontwerp, toegesneden op de behoeften die in ontwikkelingslanden aan de orde zijn. Vanuit deze landen kregen we enthousiaste reacties. Helaas kwam de Overheid niet over de brug met de toegezegde subsidie, zodat ik de bouw van het vaartuigje zelf moest financieren.

De jacht- en constructiebouw bleek helaas verliesgevend te zijn. Een opmerkelijke opdracht die we uitvoerden betrof de bouw van een landingsvaartuigje voor de Albert Schweitzer-stichting in Lambarene. Wij hadden ingeschreven voor een bedrag van 65.000 gulden, wat beduidend lager bleek te zijn dan de prijs die de andere werven hadden geoffreerd.

Ondanks die relatief lage prijs, maakten we toch winst bij de bouw van dit scheepje, dankzij het gemotiveerde personeel dat eraan werkte.

Maar, de Derde Wereld en de jachtbouw bleken voor het werfje een te smalle basis om te overleven. In 1982 zaten we dan ook "stevig aan de grond"; een uitermate onaangename situatie.

1981

10 jan.

Ossenzijl - Nederland

Ter gelegenheid van de
tewaterlating van de
Motorboot „M'Bolô,
geschenken door Nederland
aan het Albert Schweitzer
Ziekenhuis in
Lambarene - Gabon

1981

10 jan.

Ossenzijl - Nederland

Ter gelegenheid van de
tewaterlating van de
Motorboot „M'Bolô,
geschenken door Nederland
aan het Albert Schweitzer
Ziekenhuis in
Lambarene - Gabon

